

Peilnotitie: speerpunten minima- en schuldhulpverleningsbeleid

Datum commissievergadering	6 oktober 2020
Portefeuillehouder	Wethouder M. van Dijk
Team	Strategie en Regie Sociaal Domein
E-mail opsteller	thomas.koerhuis@stichtsevecht.nl , en alies.bakker@stichtsevecht.nl

P-stuk
Peilen

Samenvatting

Het college wil de mening peilen van de commissie sociaal domein over bijgevoegde peilnota, waarin een aantal speerpunten is beschreven voor het minima- en schuldhulpverleningsbeleid.

Op dit moment werken we aan het opstellen van een beleidsplan schuldhulpverlening en een herijking van het minimabeleid voor de periodes 2021-2024. Het beleidsplan schuldhulpverlening is een wettelijke verplichting. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) wordt binnenkort gewijzigd.

De herijking van het minimabeleid maakt onderdeel uit van het Collegewerkprogramma 2018-2022.

In de afgelopen weken zijn gesprekken gevoerd met ketenpartners en collega's. Deze gesprekken omvatten een terug- en een vooruitblik over de twee thema's.

De input uit deze gesprekken vormt, samen met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) en het Collegewerkprogramma 2018-2022, de basis voor de te ontwikkelen plannen. Uiteraard wordt de sturingsvisie, zoals verwoord in het IBK, ook toegepast op de verdere beleidsontwikkeling.

De komende periode voeren we meer gesprekken met (ook andere) ketenpartners. We willen ook uw raad betrekken bij deze ontwikkeling. Dit doen we met deze peilnotitie. De peilnotitie omvat de voorlopige speerpunten voor beide te ontwikkelen plannen, die in één nota aan uw raad worden voorgelegd. We horen graag of uw raad zich kan vinden in de beschreven speerpunten en of er speerpunten zijn die u mist en graag wil toevoegen.

Doel commissievergadering

- De mening van de commissie peilen over de voorlopige speerpunten voor het minima- en schuldhulpverleningsbeleid.
- Input ophalen bij de commissieleden voor beide plannen.

Van de raadsleden wordt gevraagd

1. Kunt u zich vinden in de voorlopige speerpunten voor het minima- en schuldhulpverleningsbeleid?
2. Mist u speerpunten of belangrijke thema's voor de verdere ontwikkelingen van beide plannen?

Bijlage: Speerpunten schuldhulpverlening- en minimabeleid

Speerpunten schuldhulpverlening- en minimabeleid

Inleiding

Op dit moment werken we aan het opstellen van een beleidsplan schuldhulpverlening en een herijking van het minimabeleid voor de periodes 2021-2024. Het beleidsplan schuldhulpverlening is een wettelijke verplichting. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) wordt binnenkort gewijzigd. De herijking van het minimabeleid maakt onderdeel uit van het Collegewerkprogramma 2018-2022.

In de afgelopen weken zijn gesprekken gevoerd met ketenpartners en collega's. Deze gesprekken omvatten een terug- en een vooruitblik over de twee thema's. De input uit deze gesprekken vormt, samen met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) en het Collegewerkprogramma 2018-2022, de basis voor de te ontwikkelen plannen. Uiteraard wordt de sturingsvisie¹, zoals verwoord in het IBK, ook toegepast op de verdere beleidsontwikkeling.

De komende periode voeren we nog meer gesprekken met (ook andere) ketenpartners. Uiteraard willen we u als gemeenteraad ook betrekken bij deze ontwikkeling. Dit doen we met deze peilnotitie. De peilnotitie omvat de voorlopige speerpunten voor beide te ontwikkelen plannen. We horen graag of u zich kunt vinden in de beschreven speerpunten en of er speerpunten zijn die u mist en graag wilt toevoegen.

Raakvlakken

Het minimabeleid en het schuldhulpverleningsbeleid hebben veel raakvlakken. Er is een overlap in de doelgroep, en de inzet of inspanningen vanuit deze terreinen kunnen in elkaars verlengde liggen en elkaar versterken. Soms voorkomen we door de inzet van minima-voorzieningen dat er schulden ontstaan, soms biedt een voorziening uit het minimabeleid verlichting in problematische (financiële) situaties. Vanwege deze raakvlakken stemmen we de beide processen om te komen tot nieuw beleid op elkaar af en gebeurt dit in nauwe samenhang. Beide plannen worden, vanwege de vele raakvlakken, in één nota aan uw raad voorgelegd. Een eerste stap daarin is het formuleren van gezamenlijke speerpunten.

Speerpunten

1. Bestaanszekerheid

In het Integraal Beleidskader Sociaal Domein zijn vier speerpunten benoemd. De vier speerpunten komen, voor de thema's minimabeleid en schuldhulpverlening, samen in het bieden van bestaanszekerheid aan inwoners van Stichtse Vecht. Het minima- en schuldhulpverleningsbeleid kan een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren daarvan.

Bestaanszekerheid zorgt ervoor dat inwoners ruimte voelen en krijgen om te werken aan een betere, schuldenvrije toekomst. Het doel is bestaanszekerheid te bieden aan onze inwoners die al dan niet tijdelijk te maken hebben met een laag inkomen en/of schulden, zodat zij kunnen (blijven) meedoen. Bestaanszekerheid richt zich op de primaire levensbehoeften, zoals een fatsoenlijk dak boven het hoofd, een inkomen, toegang tot zorg en onderwijs, meedoen in de samenleving. Bestaanszekerheid gaat dus over meer dan het bestrijden van schulden en/of financiële problemen. Het betekent bouwen aan een betere toekomst.

Om inwoners bestaanszekerheid te kunnen bieden, is een integrale benadering nodig. Waar (interne) schotten een belemmering vormen, ondernemen we actie. In de herijking van het minimabeleid en de

¹ Uitgangspunten van de sturingsvisie zijn: Meer handelingsruimte, Minder versnippering en minder verkokering, Integraal werken, Partnerschap, vertrouwen en verantwoord, Nabijheid en toegankelijkheid (IBK, hoofdstuk 1, deel B).

ontwikkeling van het schuldhulpverleningsbeleid zoeken we de verbinding met andere opgaven binnen én buiten het sociaal domein.

2. Preventie

'Voorkomen is beter' is een van de uitgangspunten van het Integraal beleidskader sociaal domein van onze gemeente. Stichtse Vecht zet zich al een aantal jaar gericht in op het voorkomen en vroegtijdig signaleren van financiële problemen. Dit preventieve beleid zetten we voort en we intensiveren deze werkwijze op diverse manieren.

We zorgen voor een goede informatievoorziening en voorlichting over omgaan met geld. Inwoners weten waar ze terecht kunnen voor informatie en advies, waar ze hulpmiddelen kunnen vinden om bijvoorbeeld goed overzicht te houden over hun inkomsten en uitgaven, voor welke (ondersteunings)regelingen ze mogelijk in aanmerking komen, enzovoort. We willen voorkomen dat mensen in de problemen komen en de taboes die hieromheen hangen, doorbreken. Kinderen zien we als prioritaire doelgroep. We vinden het belangrijk dat ze goed leren omgaan met geld om zo problemen in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen. Onder andere via scholen kunnen we een programma aanbieden. Dit is het afgelopen jaar reeds gebeurd met een serious game², waarbij het vooral gaat om ervaringsleren.

We besteden extra aandacht aan groepen inwoners, waarvan bekend is dat zij een grotere kans hebben op financiële problemen. We 'grijpen aan' op de risicofactoren die hier spelen. We onderzoeken in hoeverre we in kunnen spelen op life-events, waarvan bekend is dat zij een signaal kunnen zijn voor het ontstaan van financiële kwetsbaarheid en problemen.

3. Vroegsignalering

Vroegsignalering wordt in de nieuwe wet op de schuldhulpverlening een wettelijke taak van gemeenten. Stichtse Vecht heeft hier de afgelopen jaren reeds in geïnvesteerd en op het gebied van tijdig signaleren van financiële problemen zijn goede resultaten behaald. Dit gebeurde in samenwerking met diverse ketenpartners. We intensiveren de aanpak en breiden deze uit. We willen nog eerder en meer mensen helpen die in de (financiële) problemen dreigen te komen.

We hebben goede ervaringen opgedaan met de aanpak 'voorkomen huisuitzetting'. Op basis hiervan verbreden we de vroegsignaleringsaanpak met meer signalen. Denk bijvoorbeeld aan achterstanden in het betalen van de energierekening of de zorgverzekering. Maar ook aan signalen die we oppikken, wanneer inwoners zich melden voor een andere vorm van hulp of ondersteuning.

Een belangrijke pijler voor een goede samenwerking met onze ketenpartners, is het kunnen uitwisselen van deze signalen. We willen alle signalen van signaalpartners op één plek laten binnen komen en een aanpak ontwikkelen voor die mensen waar achterstanden ontstaan. We onderzoeken de mogelijkheden hiervoor. We putten daarbij uit ervaringen die we hebben opgedaan vanuit het convenant dat is afgesloten met woningcorporaties, Leef en Kwadraad; en uit ervaringen die elders in het land worden opgedaan.

4. Slimmer en eenvoudiger

Het huidige aanbod van regelingen binnen ons minimabeleid is goed, maar in de uitvoering blijkt dat de veelheid aan regelingen ook zorgt voor onduidelijkheid bij inwoners en ketenpartners. Ook de voorwaarden die gelden binnen de regelingen zijn niet altijd duidelijk en zorgen er voor dat een regeling niet altijd kan worden of wordt ingezet om het beoogde doel te bereiken. We willen beter aansluiten bij de leefwereld van inwoners. Om dat te kunnen doen herzien we de bestaande regelingen en processen. We richten het bestaande aanbod slimmer en zo regelarm als mogelijk in,

² No credit, game over.

zodat regelingen duidelijk en eenvoudiger aan te vragen zijn. Een voorbeeld hiervan is het Kindpakket.

Regelarm betekent niet dat er geen regels zijn. Dit bestaande, generieke aanbod aan voorzieningen biedt in veel situaties een passende oplossing, maar niet altijd. Voor die situaties waarin dit aanbod niet passend (genoeg) is willen we professionals stimuleren om te zoeken naar passende en creatieve oplossingen bij complexe casuïstiek. Daar waar nodig worden zij gefaciliteerd om die oplossing uit te voeren, bijvoorbeeld met middelen vanuit een apart maatwerkfonds.

Mensen met (ernstige) financiële problemen zien, o.a. door de hoeveelheid schuldeisers, door de bomen het bos niet meer. Wij willen dat inwoners zo snel mogelijk grip krijgen op hun financiële situatie, zodat zij hier minder stress over ervaren. We onderzoeken hoe we onze huidige dienstverlening kunnen uitbreiden, bijvoorbeeld door het verstrekken van saneringskredieten. Ook een verdere digitalisering en automatisering van onze dienstverlening, maakt hier onderdeel van uit.

5. Samenwerking

In Stichtse Vecht zijn diverse partijen actief op het gebied van armoede en schulden. Er is regelmatig contact met en tussen partijen, maar nog niet in een structurele vorm. De inzet van en samenwerking met deze partijen is van groot belang in het ondersteunen van onze inwoners. We onderzoeken de mogelijkheden om deze samenwerking in een structurele overlegvorm te bekrachtigen. Hiermee willen we meer samenhang creëren in de aanpak van armoede en schulden in Stichtse Vecht. In andere gemeenten is een dergelijke samenwerking vormgegeven in bijvoorbeeld een armoedecoalitie of –netwerk.